

enginare qle in hac una uicem.

pat. s. no totat vha uicem

III.

DISPUTATIO
DE
JURISDICTIONE

Quam

C. D. A.

Permissu Amplissimi Jctorum ordi-
nis in illustri Salanâ

P R E S I D E

Dn. JOHANNE SVEVIO J.U.D.

*Professore publico, & Dicasterij Provincialis
Assessore:*

Publicè in acroasi Jctorum discuti-
endam proponit

Ad diem 1. August.

CHRISTOPH CARLL von Brandenstein.

J E N Æ

Excudebat Christophorus Lippoldus,

ANNO M. DC. VII.

Illustrissimo ac Potentissimo Principi, ac Domino,
 Dn. CHRISTIANO II. Electori Saxon: &c. à Consiliis intimis,
 Magnificis, Nobilitate generis, sapientia, doctrina, eloquentia, vir-
 tutumq; laude eminentissimis viris,

Dn. CASPARO à SCHÖNBERG
 in Putsnik / Judicii Appellationum supremi Præsidi
 dignissimo &c.

Dn. CHRISTOPHORO à LOSS
 Juniori in Bilsnik &c.

Dominis suis & Patronis, summo observantiæ
 studio colendis.

MAGNIFICI ATQ; EMINENTISSIMI VIRI, EX ERU-
 dito disputationum usu, tanquam ex fonte purissimo, in omnes studio-
 rum & totius vitæ humanæ partes, rivulos limpidissimos politioris lite-
 raturæ, maximarumq; utilitarum, diffundi & dimanare omnibus con-
 stat, hoc enim medio, sæpè veritas profundo puteo demersa eruitur, ac sæpius agi-
 tata, magis in lucem splendescit, hinc fit, ut adhibita placida, veritatisq; indaga-
 trice collatione, tenebricantes illæ nebula, ex lacunis traditionum & communium
 opinionum, nobis offusæ, feliciter discutiuntur, & hoc ipsum Veteres Juri in con-
 stituenda juris arte mira dexteritate præstiterunt, de Herennio Modestino legimus,
 eum decaprotias & Josophrotias, mixta esse munera, & notando & disputando be-
 nè & optima ratione decrevisse, de Emilio Papiniano Paulus refert, in ejus audito-
 rio gravissimas controversias occurrisse, & exquisito disferendi examine decisas ac
 definitas fuisse. Hoc ipsum ego mecum perpendens, & apud Musas fructum decer-
 pere cupiens, disputationem: de Jurisdictione, abstrusam ac sui difficultate dudum
 nobilitatam, captumq; meum, qui in pubertatis annos jam egredior, longè supe-
 rantem, publicè discutendam proposui. Hoc literarium & levidense munuscu-
 lum, V. M. offero & consecro, ut & studiorum meorum rationem declararem iis-
 dem & observantiam meam testificarer, obnixè rogans ut id benigno vultu suscipe-
 re & me posthac suæ benevolentiae fori prosequi non dedignentur. Valere viri
 Eminentissimi athleticè. Dabantur Jenæ 26 Jul. A. 1697.

V. M.
 Observantiæ.

Christoff Carl von Brandenstein.

T H E S E S

De Jurisdictione

I

JURISDICTIONIS MATERIA pro Juris civilis parte nobilissima ac difficilima, antiquitatisq; doctrina literatissima meritò, habetur, cum claustra civilis disciplinæ continere, nec unquam ita de ea dictum esse, ut satis explicata videatur, doctissimi quiq; testètur:

Govean. ad Petr: Castellan. Duar. de Jurisdic. c. 1. unde in ea investiganda tam turpiter antiquitatis ignoratione lapsos Interpretes fuisse, Muretus dicit, ut in cæteris juris articulis aliquid quidem vidisse, in hoc autem planè cæci fuisse videntur: ex antiquioribus moderatius Mureto teste, Accursius insanit, & pauca quedam erroris & inscitæ semina sparsit, ex recentioribus primus Antonius Goveanus hujus tam reconditæ materiæ adyta penetrasse & claustra reserasse censetur, quo nomine meritò ei à Cujacio & Anton: Fabro, postpositis omnibus Justinianei juris interpretibus, palma defertur.

II.

Jurisdictionis vocabulum à juredicundo derivatur *a* ac in genere *b* vel specie sumitur, *c*

A 2

a l. 1.

a l. 1. junct: rubric: de Jurisdic: l. 12. de vulg: & pupillar: subst: Govean: Duaren: Cujac: Donell: Vacca ad rubr: Muscorn: Pincier: Alit: Gloß: Azo. Tiraquell: qui à jure & ditione derivant *b* exemplo adoptionis, cognationis, &c. l. 2. §. 23. de O. J. l. 7. §. 2. & l. seq de offic: procos: l. 1. de offic: ejus cui mandat: est Jurisd: l. 3. junct: rubr: de Jurisdic: l. 16. de offic: præsid: Duaren: c. 1. de Jurisd. & lib. 1. disput. annivers. c. 53. Longovall. de Jurisd. contra Gillot. n. 3. Lescur. in sua prælect: de Jurisd. in fin. Muscorn. n. 11. Gædd. ad l. 99. de V. S. &c. 5. de contrah. & committ. stip. concl. 14. Scip. Gentil. de Jurisd. c. 2. Vult. 1. Jurispr. Rom. c. 12. Francisc: de Clapper. ad l. 3. de Jurisd. Loriott. tract: 2. ax: 2. Contrarium nempe Jurisdictionem non esse genus Imperii fortiter propugnant Ant. Vacc. ad rubr. & l. 2. h. t. Charond. Muret: hic, Obrecht. de Jurisd. c. 2. Bellon. 3. supp. 6. Pincier. c. 2. Vid. Govean. ad l. 3. h. t. n. 10. Donell. 17. comm. 8. Vasq. illustr. controv. lib. 1. c. 4. n. 2. Forcatul. dial. 120. n. 8. Hott. 7. obs. c. 16. *c* l. 1. §. fin. de offic. ejus cui mandat. est Jurisd. l. 5. l. 6. l. 16. l. 17. h. t. l. 4. §. 6. de offic. procos. & leg. Duaren. d. lib. 1. disp. 53. Vincent. Cabot. 2. disp. 9. Dn. Arum. disp. p. 2.

III.

In genere est notio *a* causarum *b* cum exequendi potestate. *c*

a l. 99. de V. S. l. 1. §. 4. de offic. præfect. urb. l. 8. de calumniator Donell: 17. commentar. c. 6. Gentil. c. 1. Obrecht. c. 1. Gædd. ad l. 99. de V. S. Hackelm. illustr. quæst. disp. 1. thes. 25. Interpretes si consulueris, tot habebis definitiones, quot capita, Alit. Accarf. in l. 3. h. t. Govean. lib. 2. de Jurisd: Alciar. 2. dispunct: 24. Charond. n. 5. Vacon: à Vacun: 6. declarat. jur. 77. Loriott. tractat. 2. ax. 2. Forcat. dial. 120. n. 4. Vult. 1. Jurispr. c. 12. Clapper. concl. 1. n. 2. Longovall. Muret: tract. hic *b* five civilium five criminalium d. l. 1. §. 4. de offic: præfect: urb: l. 1. de

l. 1. de offic. ejus. eleg. hoc: defendit Longovall: & Loriott. contra Gillot: qui imperium in executionibus tantum sententiarum consistere & vim suam exerere contendit, ac Muscorn: contra Charond. ac Hott. n. 16. e qua Jurisdictionem à simplici notione, cujus pedanei judices capaces sunt, discerint, hi enim omni potestate exequendi destituuntur l. 5. l. 15. de re judicat: l. ult: C. ubi & apud quem cognit: in integ: restit: agit: l. 5. C. de judic: Duar. c. 6. de Jurisd. & ad d. l. 15. de re judic. Don. 17. com. 6. Forner: Gædd. ad l. 99. de V. S.

IV.

Dispersitur in imperium & Jurisdictionem.

d. l. 2. §. 23. de O. l. l. r. & l. ult. de offic. ejus. de simplici sermo hic nobis non est, nulla enim Jurisdictio sine coercitione modica invenitur teste Paulo in d. l. ult: nec Ulpianus in l. 3. h. t. species Jurisdictionis sibi tractandas assumens ejus meminit, sicuti id eleganter probat Alexand: Turaminus epistol: academ: 8. Donel. 17. com. c. 6. Obrecht. c. 1. Gentil. c. 2. de Jurisd. Gædd. ad l. 215. de V. S. n. 10. Imperium aliis potestas publica est, cui parere necesse est, vid. d. l. 215. & ibi Gædd. de V. S. l. 4. de recept. arbitr. l. 13. de re judicat. Obrecht: c. 3. Hackelm: illustr. quaest. disp. 1. Francisc. de Clapper. conclus. 3. Charon. c. quid sit imperium.

V.

Imperium vel merum est, vel mixtum *a* Merum dicitur purum, simplex, sejunctum à Jurisdictione speciali *b* mixtum quod illi cohæret & admixtum est. *c*

A 3

a l. 3.

a l. 3. h. t. l. 1. §. 1. ult. de offic. ejus *b* arg. l. 81. de condit. & demonstrat. l. 98. §. 6. de solut. l. 31. de pos. eleg. Duar. 1. disput. c. 53. Oldendorp. ad l. 5. de offic. ejus Don. 17. comm. 8. Vasq. 1. controvers. illustr. c. 4. n. 2. Govean: ad l. 3. h. t. Muscorn. n. 37. Gædd. de contrah. stip. c. 5. conclus. 3. & ad l. 215. de V. S. Vacon: 6. declar. 78. n. 7. Confirmat hanc interpretationem oppositio meri & mixti imperii, quod enim in l. 3. h. t. mixtum dicitur, illud in l. ult. de offic. ejus non merum appellatur, ut necesse sit, qua ex re admixta dicitur mixtum, eadem detracta dici merum c. d. l. 3. l. 1. §. fin. l. ult. de offic. ejus Duaren: Donell: Muscorn: d. loc: Charond: c. de mixt: imper: Bellon: 3. supput: c. 5.

VI.

Merum imperium est habere gladii potestatem ad animadvertendum in facinorosos homines.

l. 3. h. t. l. 6. in pr: de offic. procos: & leg. l. 70. de R. J. Alciat: 2. paradox. 7. 8. Govean: ad d. l. 3. h. t. Duaren: d. c. 53. Donell: 17. comm: 8. Cujac: 21. obs: 30. Sigon. 2. de judic: c. 4. Muscorn: n. 40. Sverin: repetit: lect: c. 6. Walther. lib. 1. miscell. c. 2. Gentil. lib. 3. c. 3. Charond. c. quid sit imper. Vasq. 1. controvers. 4. Cabot. 2. disp. c. 5. Vult. 1. Jurispr. 12. Clapper: conclus. 4. Longovall. part. 2. l. 3. h. t. Nec in bruta & defunctorum cadavera exercetur arg. l. 1. si quadr. pauper juncta l. 11. §. 2. ibi Accurs. de pœn. l. 6. de publ. judic. l. 2. C. si reus vel accusat. mort. Vid. Clapper. concl. 4. n. 6. Obrecht. c. 9. Muscorn. n. 46. Gentil. lib. 3. c. 4.

VII.

Gradus ejus tres constituuntur, 1. circa mortem naturalem versatur 2. circa civilem 3. circa quamlibet graviolem

viorem corporis, bonorum coercitionem, ac existimationem.

arg. l. 28. §. 1. & 2. de pœn. l. 2. de Publ. judic. l. 6. in pr. de offic. procof. & leg. l. 70. de R. J. Alciat. 2. paradox. 7. & 8. Cujac. 21. obs. 30. Robert. 4. sentent. 22. Sverin. repetit. lect. c. 6. Cabot. 2. disp. c. 5. Coraf. 3. misc. 17. n. 9. Clapper. conclus. 6. vult. 1. Jurispr. 12. Obrecht. c. 7. Gentil. lib. 3. c. 6. Rectè Cujac. monet, regulam juris, cui quod plus est, licet, licere debet id quod minus est, in mero imperio suum officium perdere per l. 6. §. 8. de offic. præsid. juncta l. 8. §. 5. de pœn. quod ipsum tamen non usquequaq; expeditum est. Hort. 3. obs. c. 12. in de etiam profuit distinctio meri imperii in plenum & minus plenum de qua vid. Obrecht. c. 3. n. 13. eleg. Gentil. lib. 3. c. 20. Hackelm. illustr. quæst. disp. 1. th. 25. Dn. Arum. disput. p. 2. th. 3.

VIII.

Membri abscissionem ad tertium gradum rejicimus.

l. 2. de publ. judic. l. 8. §. 3. & 4. l. 10. qui testam. fac. pos. l. 6. §. 6. de injust. rupt. irrit. testam. c. ult. Auth. ut nulli judic. fac. l. 2. & l. 28. de pœn. Menoch. lib. 1. de arbitrar. judic. quæst. 87. n. 9. Delrio ad l. transigere C. de transact. n. 44. Valasc. ad l. 3. h. t. Gentil. lib. 3. c. 8. Vid. Farinac. part. 1. de delict. q. 19. n. 25. Obrecht. c. 7. Muscorn. n. 58. Hackelm. illustr. quæst. disput. 1.

IX.

Ob subsequentes quæstiones inculcanda hic est regula illa Papiniani celebratissima: Quæcunq; specialiter lege, vel

vel Senatuconsulto vel constitutione principum tribuuntur, mandata jurisdictione non transferuntur: quæ verò jure magistratus competunt mandari possunt.

Alciat. 2. paradox: i. Duar: c. 5. de Jurisd. Cuj. Oldend. Muret. Obrecht: Coraf: Fab: ad l. 1. de offic. ejus cui mandat. Donel. 17. comm. c. 8. Gentil. lib. 3. c. 25. Vacon. à Vacun. 6. declarat. 75. & 78. Fachin. 9. controvers. c. 97. sive sint causæ privatæ & pecuniariæ, sive publicorum judiciorum quæstiones, de quibus in d. l. 1. Papinianus principaliter agebat.

X.

Consequitur inde merum imperium mandari non posse.

d. l. 1. de offic. ejus l. 6. in pr. de offic. procos. & leg. l. 71. de R. J. fac. l. 2. §. 7. de vacat. & excusat. mun. l. 1. §. 8. ad Senatuconsultum Turpill: videtur enim electa personæ industria & fides l. un: de offic. præfct: prætor: ut per alium explicari non possit. l. un: §. 16. C. de caduc. tollend: Alciat: 2. paradox: 6. Govean. Cujac. Duaren. ad l. 3. h. t. Oldendorp. ad l. 1. de offic. ejus. Coraf. ad. l. 6. de offic. procos. & leg. Petr. Fab. ad l. 71. de R. J. Walther. 2. miscell. 9. Longovall. part. 3. Cabot. 2. disp. 7. Menoch. 1. arbitr. quæst. 54. Anton. Vacca ad d. l. 1. de offic. ejus. Obrecht. c. 5. Charond. c. quid sit imper. Gentil. lib. 3. c. 25. Suerin. repetit. lect. c. 6.

XI.

Excipit Papinianus unicum absentia casum non infirmatis, vel alios ab Interpretibus inductos.

d. l. i. de off. ejus cui mandat: l. i. §. 8. ad S Ctm Turpill: Cujac.
Muret: ad d. l. i. Muscorn: n. 134. Obrecht: c. 5. Gentil: lib: 3. c. 28.
Cabot: 2. disp. 7.

XII.

concessa Jurisdictione à principe
merum imperium nõ videri concessum.

d. l. i. de off. ejus. vid: de hac quaestione: Menoch: 3. præsumt:
97. Vult: tract: feudal: lib: i. c. 5. Borch: c. 6. n. 35. Longovall: fol.
237. Curt: junct: Valasc: ad l. 3. h. t. n. 35. Covarr: pr. quaest. i. n. 9.
Sonsbec: part: 8. n. 23. Wefenb. conf: 95. Rosenth: c. 5. concl: 7.
Muscorn. n. 17. Hackelm. illustr: q. disp: i. Obrecht. c. i. Gentil.
libr: 3. c. 23. Dn. Arum: disp. p. 2. Bronch. centur: i. assert: 17.

XIII.

Principis delegatum causas meri
imperii subdelegare non posse.

l. 6. in pr. de off. procofil. 70. de R. J. fac. benè considerata l.
un. C. qui pro sua Jurisdic: jud. Menoch. de arbitr: jud: quaest.
54. Muscorn: n. 136. Fach. i. controversi: 47. vid. Don: 17. comm.
22. Gentil: lib. 3. c. 28.

XIV.

Quid de controversia illa inter A-
zonem & Lotharium agitata? *a* Azo-
nis sententiam, quæ album apud nostros
tulit calculum amplectimur. *b*

a scilicet an Princeps in aliquem merum transferat imperi-
um, an saltem ejus exercitionem, hoc voluit Lotharius, illud A-
zo, pro Lothario Henricus Imperator pronunciavit, rejecta A-
zonis sententia, & ideo Lotharius equum ex sponfione depofi-
tum obtinuit, unde diverbium ortum, Lotharium iniquum di-

B

xiffc

xisse, & equum obtinuisse, Azonem dixisse æquum, sed equum perdidisse *b* l. 1. in pr. de off. ejus l. 6. in pr. l. 8. 11. de off. procos. & leg. l. 3. de Jurisd. l. 4. l. 6. §. 8. de off. præsid. l. 2. de in jus voc. Duar. ad l. 3. de Jurisd. Vacc. in l. 6. de off. præsid. Forcat. in aviar. c. 3. n. 3. Muscorn. n. 33. Walther. lib. 2. miscell. c. 9. Bronch. 1. enantio. 15. vid. Alciat. 2. paradox. 6. Dn. Arum. dlsput. p. 2. Joachim. Stephan. de Jurisdic. c. 3. Gentil. lib. 3. c. 23

XV.

Mixtum imperium est, cui Jurisdictionio inest, quod in danda bonorum possessione consistit.

l. 3. h. t. mirum in modum contorquent hæc verba Dd. & quisq; ad sensum suum illa deflectere studet Alciat. 2. paradox. c. 8. Govean. lib. 2. de Jurisdic. Robert. lib. 4. sentent. c. 22. Cora. lib. 3. miscellan. c. 17. Anton. Fab. 4. conject. 4. Longovall. ad l. 3. h. t. Benè Cujac. in recitat. ad d. l. 3. & lib. 20. obs. c. 30. Hotoman. 7. observat. 17. Alexander Turaminus epistol. forens. 14. Walther. 1. miscel. 2. Henr. Sverin. repetit. lect. c. 6. Cabot. 2. disput. c. 8. Gentil. lib. 1. c. 4. Fachin. 9. controvers. 95.

XVI.

Duo exempla mixti imperii ab Ulpiano recensentur, bonorum possessionem dare *a* & jubere judicare seu iudicis dandi licentiam habere. *b*

a Jurisdictioni tribuitur à Longovallo & Fabro quos refutat ratio l. 3. h. t. sicuti id demonstrat Cujac. Turaminus, Gentilis, Cabotius, Waltherus, *b* l. 12. de judic. l. 13. de Jurisdic. Alciat. 2. paradox. 7. Cujac. d. lib. 20. observat. 30. Alex. Tura.

Turamin. lib. singul. epistol. Academic. 8. Cabot. 2. disput. 9. Coraf. ad l. 1. de Jurisd. Bellon. 3. supput. c. 4. Aliter sentit Durarenus c. 2. de Jurisd. quem sequitur Treutler. disput. 3. vol. 1. thef. 4. Distingunt inter dare judicem & jubere judicare Mufcorn. n. 160. Charond. c. de mixt. imper. quos bene refutat Donell. 17. com. 23.

XVII.

Ob juncturam illam & commixtionem, quæ in persona exercente refulget, nil est Jurisdictionis quod non fit imperii & contra.

l. 1. l. 3. l. 4. de Jurisd. l. 12. de judic. Cujac. : 21. obf. c. 30. Charond. c. de mixt. imper. Cabot. 2. disp. 9. Obrecht. c. 1. & thef. 345. Gentil. 1. de Jurisd. c. 3.

XVIII.

Quamvis si naturam & vim utriusq; spectes inter se distincta sint, quoq; male Cujac. negat.

Cujac. 21. obf. c. 30. Obrecht. th. ult. Bocer. de Jurisd. th. 5. ad quod demonstrandum Harmenopuli autoritatem arcessit Cujac. qui tamen Donello nostro non tantus est, cujus audiendi causa vadimonium deferatur, refellit eos l. 3. l. 4. de Jurisd. l. 6. §. 2. de tutel. l. 1. in fin. de offic. ejus ac ipsa coadunatio utriusque, quæ non fit in ipsa substantia, sed in persona exercente conspicitur, elegant Charond. d. c. Donell. 17. com. 8. Henr. Sver. repetit. lect. c. 6. Gentil. lib. 1. c. 3. Vult. 1. Jurispr. 12. Fab. 4. conject. 4.

XIX.

Quia autem in mixtura illa interdum magis excellit & eminet imperium, re-

sultant ea, quæ magis imperij dicuntur, interdum occultatur imperium, eminet verò jurisdictionio, inde ea quæ magis jurisdictionis sunt.

l. 4. h. t. Govean. ad d. l. 4. h. t. Don. 17. comm. 8. Gentil. lib. 1. c. 3. Cabot. 2. disput. 8. Coraf: 3. miscell: 17. & ad l. 4. de Jurisd. Sver. repet. lect. c. 6. Obrecht. c. 12.

XX.

Magis imperij, sunt jubere cavere prætoriam stipulationem, in bonorum possessionem mittere, in integrum restituere.

d. l. 4. de Jurisd. l. 26. ad municipal. l. i. l. 4. §. 3. de damn. infect. & hæc denegantur magistratibus Municipalibus sicuti eruditè disserit Cujac. ad l. 4. h. t. Donell. 17. com. 8. Gentil. lib. 1. c. 3.

XXI.

Quò referenda sit tutoris datio, in ancipitem disquisitionem venit; Ulpianus sanè eam nec imperij nec jurisdictionis esse, sed ei soli competere cui nominatim hoc dedit vel lex vel Sctum vel princeps, perspicuè asserit.

l. 6. §. 2. de tutel. §. 3. instit. eodem l. 2. l. 19. l. 8. de tutor. & cur. dat. nihilominus tamen ad officium jus dicentis pertinere idem Ulpianus ait in l. i. de Jurisd. ac in ea exerceri Jurisd. & imperium Donellus probat 17. comm. c. 8. Gentil. ad orat.

Divi

10
Divi Marci c. 1. Dicendum videtur tutoris dationem vigore Jurisdictionis quidem non competere, in ea tamen jam concessa exercenda & perficienda, refulgere Jurisdictionem ac imperium & ita accipio Ulpianum in l. 1. h. t. ac Paulum in l. 12. de offic. procol. & legat. Vid: de hac quaestione Dd. diversissimas opiniones Duar. c. 5. & ad l. 3. de Jurisd. Cujac. ad l. 1. eodem Francisc. de Clapper. conclus. 15. Bellon. 1. supp. 2. Sverin. c. 6. repetit. lect. Muscorn. n. 164. Longovall. part. 3. l. 3. h. t. Oldendorp. ad l. 1. de offic. ejus. Petr. Fab. ad l. 70. de R. J. Anton. Fab. jurispr. Papin. scient. tit. 12. princip. 1. illat. 14. Vacon. à Vacun. 6. declar. 78. Coraf. 5. miscell. 24. Vaud. 1. q. 22. Bronch. 1. enant. 13. Guibert. quaest. memorab. c. 10. Obrecht. de patroc. pupill. th. 50. Hackelm. illustr. quaest. disp. 1. Dn. Arum. exercitat: Justin. 3. Harprecht. ad §. 4. instit. de Attilian. tutor.

XXII.

Cum autem ea, quæ, jure Magistratus competunt mandari possint, etiam mixtum imperium mandari posse necesse est.

l. 1. §. fin. l. ult. de offic. ejus. nullus ferè recentiorum hoc negavit, Duar. c. 7. de Jurisd. Cuj. Oldendorp. Fab. ad d. l. 1. de offic. ejus. Coraf. ad l. 3. h. t. qui tamen ex parte dissentit, sicut etiam Francisc. de Clapper. conclus. 8. Longovall. part. 3. Charond. c. de mixt. imper. n. 26. Don. 17. comm. 8. Muscorn. n. 173. Vacon. 6. declar. 8. Gentil. lib. 2. c. 24. Obrecht. c. 10. Antiquiores, ea jure magistratus competere & mandari posse, sibi persvaserunt, quæ infimis seu municipalibus fuere permiffa, quod merum somnium est, ac rationibus futilissimis ac refutatione non dignis nritur, quid eis profit l. 9. §. 1. de offic. procol. & legat. non video, per libellum, judicem, vel delegationem quis sanus intelliget, exactè §. illum explicat Budæus

Alciat. Petr. Stella Longovall. in commentar. ad d. §. Obrecht:
c. 10. Gentil. lib. 1. c. 29. Anton. Fab. in rational. ad d. l. 9.

XXIII.

Nil patrocinator Dd. l. 2. C. de pedan:
judic. aliàs difficilima, cujus sensus rectè
perceptus eorum sententiam magis e-
vertit, quam confirmat, tota siquidem
de dandis judicibus, non mandanda ju-
risdictione loquitur.

Vid. Donell. 17. comm. 22. Coraf. Longovall. ad d. l. 2. C. de
pedan. judic. Clapper. conclus. 2. Charond. c. quid sit Jurisd. n. 9.
Vacon. 6. declarat. 82. Muscorn. n. 173. Gentil. lib. 2. c. 2.

XXIV.

Mandata Jurisdictione quid transeat
videamus: totum Jurisdicundi officii-
um transire ex Ulpiano constat, ac con-
cessa Jurisdictione etiam ea concessa vi-
deri, sine quibus explicari non potest,
Jabolenus ait.

l. 1. §. 4. de suspect. tutor. l. 2. de Jurisd. Govean. Cuj. ad l. 1. de
Jurisd. Duar. c. 7. Robert. 4. sent. 22. Franc. de Clapper. concl.
16. n. 1. Zaf. Coraf. ad d. l. 2. Bellon. 1. supput. c. 7. Petr. Fab. ad l. 1.
70. de R. J.

XXV.

Transit mixtum imperium *a* cog-
nitio de suspectis tutoribus *b* judicis dan-
di licentia *c* restitutio in integrum. *d*

a d.l.1. §. fin. & l. ult. de offic. ejus *b* mandari potest & man-
data generali Jurisdictione transit l. 4. de offic. ejus l. 1. §. 4. de
suspect. tutor. §. 1. inffit. eodem Govean. ad l. 1. de Jurisd. Dua-
ren. c. 7. Petr. Fab. ad l. 70. de R. J. Sverin. repetit. le & c. 6. Pac.
centur. 1. quæst. 48. & 53. Oldendorp. Muret. ad l. 4. de offic. ejus
Obrecht. c. 5. Gentil. lib. 1. c. 5. Anton. Fab. Jurisprud. Papin. sci-
ent. tit. 12. princip. 1. illat. 14. *c* l. 3. de Jurisdic. l. 12. de judic.
Duaren. c. 5. Cujac. ad l. 3. h. r. Gentil. lib. 2. c. 10. Specialiter hanc
potestatem lege deferri malè statuunt Govea. Coraf. ad l. 3. de
Jurisd. Hottoman. 2. obs. c. 1. & 3. obs. c. 4. *d* l. 3. de restitut. in
integr. l. 26. ad municipal. l. ult. C. ubi & apud quos in integr.
restit. quæ tamen lex in ultimis verbis difficultate non caret
Duaren. ad d. l. ult. Vacon. à Vacun. 6. declarat. 81. Longovall.
part. 3. n. 15. Gentil. lib. 1. c. 32.

XXVI.

Non transeunt quæ specialiter lege
deferuntur ut causæ voluntariæ Juris-
dictionis *a* consilii exercitium *b* trans-
actio de alimentis. *c*

a l. 2. de offic. procof. & legat. l. 1. de offic. Jurisdic. l. 4. de ad-
opt. l. 1. C. eodem. Paulus lib. 2. sentent. c. 25. De legis actionibus
vid. Duaren. c. 5. h. r. Oldendorp. Coraf. ad l. 4. de adopt. Robert.
1. animadvers. c. 21. Cujac. in notar. ad animadvers. c. 21. & 15. ob-
servat. 16. Hottoman. lib. 1. respons. amicabil. c. 30. Jacob. Ræ-
vard. de auctor. prudent. c. 2. Charond. 1. verisimil. 3. Anton.
Fab. Jurispr. Papin. scient. tit. 10. princip. 4. illat. 2. Gentil. lib.
1. c. 34. *b* l. 2. in pr. de offic. ejus, malè Accursius interpreta-
tur auctoritatem manumittendi præbere Muret. ad d. l. 2.
Obrecht. c. 5. *c* l. 8. §. 17. & 18. de transact. Duaren. ad l. 3.
h. r.

XXVII.

Acquiritur jurisdictio vel jure magistratus vel ex mandato, vel enim lex dat, vel magistratus mandat, unde propria & aliena Jurisdictio.

l. 1. de offic. ejus l. 5. l. 6. de Jurisd. lex dare deferre dicitur, magistratus mandare, eruditè Donel. 17. com. 8. Obrecht. c. 10. Gentil. lib. 2. c. 12.

XXVIII.

Hinc elegans quæstio suboritur, an Jurisdictio in dubio cumulativè an privativè concessa videatur, & prius amplectimur.

procedit cum respectu principis concedentis arg. l. 18. C. de solut. C. un. in fin. de prohibit. feud. alienat, per Frideric. tùm respectu magistratuum l. 1. C. de offic. præfect. urb. l. ult. C. de Jurisd. §. & judicare Authent. de defensor. civit. Menoch. 2. præsumt. 18. Chassan. consuetud. Burg. rubric. 2. §. 1. gl. ult. n. 30. Wef. conf. 93. Mynsing. 6. observat. 99. Tessaure. decis. 132. Muscorn. n. 34. Dn. Arum. disp. p. 2.

XXIX.

Mandatam Jurisdictionem qui suscipit nil proprii habet, sed ejus qui mandavit Jurisdictione utitur *a* unde etiam ab eo non appellatur mandator, sed superior. *b*

a l. 1.

a l. i. §. i. de offic. ejus l. 16. de Jurisdic: lex n. proprio jure transfert Jurisdic: magistratus tantum usum executionem, non jus & possessionem l. 5. de Jurisdic: Donell: 17. comm. Muret. ad d. l. i. de offic. ejus *b* l. i. §. i. quis & à quo appell. aliàs idem à seipso appellaretur Duaren: c. 8. Wefenbec: in paratir: ad d. tit. Muret: d. loc. Longovall: in l. 2. C. de Pedan: judic: part: i. Obrecht: Gædd: de sequestrat: c. i. n. 65. thes: 160.

XXX.

Quod secus est in iudice dato *a* qui longè sejungendus est in hac materia, ab eo cui mandata est Jurisdic:io. *b*

a l. 21. §. i. de appellat: l. i. in pr. l. 3. quis & à quo appell: qui variis in jure nominibus appellatur, datus l. 46. de judic: specialis l. ult. C. eodem, delegatus l. 15. de re judicat: Pedaneus l. 2. l. 4. l. 5. C. de Pedan: judic: rationem reddit Govean: in rubric: de Jurisdic: arbitri l. i. C. de Pedan: judic: pulchrè Coraf: ad l. 3. h. t. *b* hunc errorem interpretum non distinguendum judicem delegatum ab eo cui mandata est jurisdic:io primò notasse Contium Cujacius in recitat: ad l. 6. scribit, & sanè præcipua differentia, unde reliquæ repullulant, in eo conspicitur, quod nec jurisdic:ionem, nec imperium habet l. 5. l. 15. in pr. de re judicat: sed tantum notionem, necigitur judicem dare potest l. 5. C. de judic. nisi à principe datus sit d. l. 5. Plures accumulans Duaren: c. 8. & ad l. 7. de pact. Donell: 17. comm. 6. & ad l. 5. de re judic: Obrecht: thes: 154. Vult: ad l. i. C. de jurisdic: n. 22. Gentil. lib. 2. c. 8. Vid. Budæ: ad l. ult. de senator. Longovall. ad l. 2. C. de pedan. judic. Charond. c. de mixt. imper. Govean. in rubric. de Jurisdic: Cujac. Novell. 53. Bodin. de republ. lib. 3. c. 5. Muscorn. n. 159. Gædd. de sequestrat. c. i. n. 65. Cabot. 2. disp. 8.

C

XXXI.

XXXI.

Occurrit legatus proconsulis, qui in multis cum eo, cui mandata est iurisdic̄t. conuenit, in eo tamen differt, quod multa singularia & specialia habet.

l. 6. §. 1. l. 13. de offic. proconf. & legat. Petr. Fab. ad l. 70. de R. J. Gentil. lib. 2. c. 10. quoad mandata iurisdictionem non est dissimilis ei cui mandata est iurisdic̄tio, æquē enim aliena iurisdictione utitur, ac ille cui mandata est, nec post eam mandata, aliquid proprii, quod antea non habuit, accipit, aliter atq; Cuius d. l. 13. de offic. proconf. & legat. & l. 4. de offic. ejus explicat. 7. obseruat. c. 21. vid. Oldendorp. ad d. l. 13. Muret. ad l. 4. Donell. 17. com. 8.

XXXII.

Mandata enim iurisdictione tutorem dare *a* manumittere potest *b* ac ab eo proconsul. appellatur. *c*

a l. 15. de offic. proconf. & leg. l. 1. §. de tutor. & curator. dat. ab his §. ult. instit. de Attilian. tutor. *b* l. 2. l. 3. de offic. proconf. & leg. l. 17. de manumiss. vindic̄t. Oldendorp. ad l. 3. de offic. proconf. Donell. 17. com. 8. Charond. 1. verisim. 3. Gentil. lib. 2. c. 10. Dn. Arum. disp. p. 1. Alit. Cujac. 1. obseruat. 1. Robert. lib. 1. recept. lect. c. 28. Hottom. lib. 2. amicab. respons. c. 1. Bodin. 3. de republ. *c* l. 2. quis & à quo appell. vid. Govea. ad l. 1. de Jurisd. Petr. Fab. ad l. 70. de R. J. Cuj. lib. 7. obs. c. 21. Wes. in paratit. ad d. tit. Gædd. de sequest. ca. 1. n. 65. Gent. d. c. 10.

XXXIII.

Aliena iurisdic̄tio vel est mandata,

de qua dictum, vel prorogata, est enim
receptum, ut si quis major vel æqualis
se subjiciat jurisdictioni alterius, possit
ei & adversus eum jus dici.

l. 14. de jurisdic. l. 4. de recept. arbitr. l. 13. §. 4. ad SCtum
Trebellian. eleg. Ulpianus in l. 1. de judic. ait, si se subjiciant a-
liqui jurisdictioni & consentiant, inter consentientes cujusvis
qui tribunali præest, vel aliam jurisdictionem habet, esse juris-
dictionem fac. l. 15. h. t. l. 1. l. 3. C. cod. Govean. Duaren. Cujac.
Coras: ad d. l. 14. Zas: 2. sing. respons. c. 19. Sichard. Vultei.
ad d. l. 1. C. de Jurisdic.: Donell: 17. comm. 10.

XXXIV.

Procedere hoc videtur in conten-
tiosa, non verò voluntaria jurisdictione.

l. 14. de manumiss. l. 18. §. 1. de manumiss. vindict. quia per
alium litigare licet, non verò lege agere l. 166. de R. J. l. 25. §. 1. de
adopt. l. 3. de acceptilat. l. 3. C. de vindict. libert. l. un. in fin. de
off. consul: juncta l. 15. §. 3. l. 20. §. 4. de man. vindict. Govean:
ad l. 14. de Jurisd. Cujac: 7. obs: 17. Vult: ad l. 1. C. de Jurisdic.
Gentil: lib. 1. c. 19. Gilbert: Reg: 1. enant. c. 29.

XXXV.

An verò tali conventioni, qua ali-
us quam cujus jurisdicatio est, judex eli-
gitur, litigantes stare teneantur? muta-
ri voluntatem posse ante aditionem A-
fricanus respondit.

l. 8. h. r. l. pen. C. de pact: Alciat: 2. paradox. 7. Govean. Duaren. ad d. l. 18. Cujac. tractat: 7. ad African. in pr. Donell. 17. comm. c. 10. & ad l. pen. C. de pact. Vult. ad l. 1. C. de jurisd. n. 143. Gædd. ad l. 3. n. 45. de V. S. Coraf. 4. miscell. 5. Fachin. 1. contro. 61. Obrech. thef. 169. Dn. Arum. disp. p. 2.

XXXVI.

Finitur jurisdictio & quidem propria seu ordinaria morte magistratus *a* ac etiam recusatione judicis ob justam suspicionis causam. *b*

a l. 6. h. t. c. 2. de offic. de leg. in 6. Gentil. libr. 2. c. 28. *b* l. 16. C. de judic. c. 41. & c. 61. de appellat. Hotoman. ad d. l. 16. Cujac. 9. observat. 23. & Novell. 53. Donell. 17. com. c. 24. Vult. 2. Jurispr. 30.

XXXVII.

Quod posterius tam in giudice dato, quam ordinario militat.

c. 4. c. 10. in fin. de for. compet. c. 39. de offic. de leg. l. 16. C. de judic. l. 9. de liberal. caus. l. 4. C. de jurisdiction. Authent. & consequenter C. de sentent. & interlocut. Novell. 69. c. 2. fac. l. 17. de Jurisdic. Cujac. 9. observat. 23. Oldendorp. cl. 7. act. 1. Donell. 17. com. c. 24. Dn. Arum. disp. de judic. Alit. Duaren. ad l. 10. de jurisdict. Sichard. ad l. 16. C. de judic. Mynsing. 2. observ. 52. Gail. 1. observ. 33. Bronch. centur. 1. affert. 66.

XXXVIII.

Mandata jurisdictio morte mandato

datoris & revocatione mandati reintegratur *a* Prorogata pœnitentialitigantium ante aditionem facta. *b*

a l. 6. de jurisdic. l. 26. in pr. & l. 27. §. 3. mandati §. 10. & n. instit. eod. Govean. Duaren. ad d. l. 6. Gentil. lib. 2. c. 29.

b l. 18. h. t. Duaren. c. 6. Gothofr. ad l. pen. C. de pact. Treutler. disput. 3. vol. 1. thes. 12. Zang. p. 2. de except. c. 1.

XXXIX.

Effectus jurisdictionis est producere actionem confessoriam & negatoriam qua defenditur.

Bald. in rubric. C. de usufr. Innocent. in c. de quarta ext. de præscript. Jason. Fab. ad §. æquè instit. de act. Ferrar. in for. libell. §. plena n. 7. Wefenb. in paratit. n. 13. vid. Vaud. 2. var. q. 27.

XL.

Huc spectat Edictum de albo corrupto jurisdictionis perpetuæ causa propositum, quod populare est, in 50. aureos, contra dolo malo corruptentem.

l. 7. ibi Duaren. Govean. de jurisdic. Cujac. lib. 10. observat. 10. Coraf. 4. miscell. 6. Forner. 1. select. c. 24. Busf. 1. subtil. 2.

XLI.

In quo pœna actori, sicuti in actionibus

C 3

onibus

onibus popularibus juris est, adjudicatur.

l. 12. de V. S. l. 3. in pr. de sepulchro viol. l. fin. de litigio f. l. 5. §. 5. de his qui de jec. vel effud. Donell. ad pr. de act. n. 14. Gædd. ad l. 12. de V. S. n. 15. Dn. Arum. exercitar. Justinian. : 18.

XLII.

Quod si familia alicujus album corruperit, plura facta intelliguntur, sicut etiam in injuriis, ac pro singulis solida pœna inferenda est, secus est in furto ac damno dato.

l. 9. h. t. l. 34. de injur. l. 1. §. 1. 2. si famil. furt. fec. l. 32. in pr. ad l. Aquil. Govean. Duarenus ad d. l. 9. Cujac. §. obf. 20. Charond. : 1. verisimil. 9. Zaf. : intellect. singul. c. 28.

XLIII.

Nunc de iis qui munere jurisdictioni honorati fuerunt, & pro potestate sibi concessa jurisdictionem exercuerunt. De his in genere Ulpianus ait : Qui jurisdictioni præest, neque sibi jus dicere debet, neq; uxori vel liberis suis neque libertis vel cæteris quos secum habet,

l. 10. h. t. Paulus in l. ult. h. t. neq; extra territorium neq; supra jurisdictionem jus dicere posse, ait, nec generalem illam
regu-

regulam ab Ulpiano præscriptam infirmat Africanus in l. 77. de
judic. Govean. Costal. Fab. ad d. l. 10. h. t. Duaren. i. disp. c. 51. Do-
nell. 17. comm. 25. Cujac. tractat. 3. ad African. & in recit. ad
d. l. 10. Coraf. 4. miscell. 9. Hor: in epit. de jurisd. n. 15. Bronch. i.
assert. 20.

XLIV.

Merum imperium habueritne pri-
vatus, dubitatur, affirmat Cujacius &
Faber, *a* nos negamus. *b*

a Cujac. 21. obs. 30. Fab. ad l. 70. de R. J. Cabot. 2. disp.
5. *b* arg. l. 4. de recept. arbitr. l. 14. de jurisd. l. 3. de off. præ-
sid. Sigon. 3. de judic. 1. Henric. Sverin. repetit. lect. c. 6. Dn. A-
rum: disp. 2.

XLV.

Merum imperium in urbe habuit
præfectus urbi *a* in provinciis præses *b*
proconsul. *c*

a l. 1. in pr. de offic. præfect. urb. l. 1. §. 3. de pœn. l. 3.
§. 1. & l. ult. de offic. præfect. vigil. l. un. C. eod. *b* l. 6. §.
8. l. 10. de offic. præsid: an jus deportandi ipsi planè fuerit de-
negatum non immeritò dubitatur, ob l. 6. §. 1. de interdict. & re
leg: l. 2. §. 1. de pœn: l. 1. quando appell: l. 1. §. 3. de legat: 3. l.
6. §. 7. de injust. rupt: irrit: expedire controversiam hanc vide-
tur l. 7. §. 1. de interdict. & re leg: vid. Cujac. ad l. 6. de injust.
rupt: test: Fab. ad l. 70. de R. J. Hotoim: 3. observ. c. 12. Mu-
scorn: n. 102. Cabot: 2. disp. c. 5. Bronch: centur. 1. in miscell:
assert. 8. & 12. *c* l. 6. l. 7. l. 8. l. 11. de offic. procos: & leg. e-
legant: Govean: ad l. 3. h. t. Muret: tractat. de Jurisd. Obrecht:
c. 6. Longovall. parr. 3. l. 3. h. t. De quæstoribus parricidii an-
xiè disquiritur, an ipsi habuerint merum imperium, quia eor-
um in scriptis veterum tenuis memoria est relicta, ut
Muretus loquitur, negat iis concessum merum imperium

Gove-

Govean. in d. l. 3. affirmant reliqui Sverin. repet. lect. c. 6. Obrecht. c. 6. quorum sententia probabilior videtur per l. 2. §. 23. ubi Zas. Cujac. Oldendorp. Muret. Oberlin. de O. J. De praefect. vigil. Vid. l. 3. l. 4. de offic. praefect. vigil. l. penult. de condict. caus. dat. l. un. C. de offic. praefect. vigil. De praefect. praetor. l. un. de offic. praef. praetor. l. 3. C. cod. l. 4. C. locat.

XLVI.

Mixtum imperium habuerunt consules *a* praetores *b* ac ii quibus generalis propriaque mandata est jurisdictio. *c*

a l. un. de offic. consul. l. 2. de in jus voc. primis temporibus, etiam merum l. 2. §. 16. de O. J. *b* l. 2. de in jus voc. l. 36. de injur. l. 16. l. 17. h. t. Muret. h. t. Govean. ad l. 3. Longovall. part. 3. l. 3. h. t. Cujac. ad l. 9. h. t. Gentil. lib. 1. c. 6. *c* l. 1. in fin. & l. ult. de offic. ejus.

XLVII.

Succedunt magistratus municipales *a* quorum duo sunt genera, Duumviri & Defensores. *b*

a de quibus l. 1. ad municipal. l. 18. l. 228. de V. S. Gell. lib. 16. noct. Attic. c. 13. Alciat. ad l. 228. de V. S. Gvid. Pancirol. tractat. de magistrat. municipal. Wefenb. in paratitl. Gædd. ad l. 18. de V. S. Gentil. lib. 2. c. 5. *b* l. 1. §. 9. de magistrat. convent. l. un. si quis jus dicent. non obtemperat. l. 2. C. de defensor. illi ex decurionibus eligebantur l. 1. C. de magistr. municipal. l. 6. de muner. & honor. hi ex plebe, l. 2. C. de defensor. differebant etiam officiis ut constat ex l. 3. l. 5. C. cod. unicam

unicum defensorem fuisse arguit l. 1. l. 3. C. cod. l. un. C. ut omnes judic. tam civil. vid. Donell. 17. com. 7. Gentil. lib. 2. cap. 5.

XLVIII.

De his quæritur, an omni imperio fuerint destituti quo inclinare Duare. nus videtur: *a* nos illis denegata ea reperimus, quæ magis imperij sunt. *b*

a Duaren. c. 4. de jurisdic. dicit totam disputationem de jurisdictione pertinere ad pop. Rom. non magistratus municipales, & Longovall. part. 3. l. 3. h. t. ait jus civile ad eos decessisse & pro abjectis habuisse ut mixtum imperium minimè concesserit, quos sequitur Bronch. centur. 1. miscell. assert. 11. *b* l. 26. ad municipal. l. 2. de Jurisdic. l. ult. de offic. ejus l. 29. §. 7. ad l. Aquil. Donell. 17. com. 8. Cuj. ad l. 2. h. t. quamvis eorum jurisdictionem concisam non negemus ex l. 28. ad municipal. Authentic. de defensor. §. 3. l. 12. h. t. & c. vid. Pancirol. d. tractat. c. 8. Gentil. lib. 2. c. 5.

XLIX.

Excipiuntur duæ causæ, quas municipalibus prætor vel præses injunxit, nempe cautio & possessio cætera suæ jurisdictioni reservavit.

l. 1. l. 4. §. 3. de damn. infect. & habent id ex jure & edicto perpetuo scilicet ut cavere jubeant & possidere ex primo decreto, sicuti id doctissimè explicat Goveanus ad l. 4. de jurisdic. Cuj. ad l. 2. h. t. Gentil. lib. 2. c. 6.

D L. An

L.

An mulctare potuerint, pulcherrimæ dubitationis est, affirmat Cujacius, contrarium nobis videtur probabilius.

l. un. si quis jus dic. non obtemp. l. 2. §. fin. de judic. l. 131. §. 1. de V. S. Cujac. ad l. 1. h. t. Muscorn. n. 118. Gentil. lib. 1. c. 7.

LI.

De Rectoribus Academiarum quid affirmandum? Statuimus cum ijs, qui mixtum imperium eis concessum esse demonstrant.

Authen. habita C. ne fil. pro patr. Sichard. ad d. Auth. Muscorn. n. 75. Treuler. disput. 3. thes. 4. vol. 1. vid. Donell. ad d. Authen. Oldendorp. de jure singular. Gentil. lib. 3. c. 17. Dn. Arum. disput. 2.

LII.

Jure Saxon. duæ jurisdictionis species traduntur una superior quæ causas criminales, altera inferior quæ civiles comprehendit.

Sandrecht. lib. 1. art. 68. & lib. 2. art. 13. juncta gl. Reinh. part. 6. diff. 46. Coler. de process. execut. part. 2. c. 1.

QUEST.

QUÆST.

An in possessorio fundetur
jurisdictio feudalis,
domini vel parium, an
ad ordinarium ea spectet.?

D₂ DE-

DECANUS ET
CÆTERI DOCTORES
FACULTATIS JURIDICÆ
ACADEMIÆ JENENSIS.
L. S.

QUE MADMODUM
in plantis usu venire solet, ut si
quæ solum fertile sunt, nactæ
culturâ accedente feliciter sur-
gant, & in herbâ adhuc delectationem sui
& spem fructus uberioris faciant: ita quoq;
cum hominibus comparatum est, ut ab ipsis
statim incunabulis indoles sese prodat, quæ
si non negligatur, sed ea, quam decet, ratio
ejus habeatur, in sui amorem nos rapiat, &
quæ virtutis maturitas, quantæq; fruges in-
dustria sint, futura significant. Utq;
istæ nos delectant, sic ante tempus, & in
solo

solo enata minus conveniente, quantum-
vis magnum, quid ab initio polliceantur:
quia tamen antequam maturitatem suam
consequantur, flaccescunt, eas despicere sole-
mus: quem ad modum ingenia præcocia,
ut natura dotes supra consuetum, et
quam ea fert ætas præstantiora sese profe-
rant, tamen in doctos minimè probantur.

Quâ de causâ Philosophus, ad discernenda
ejusmodi ingenia actiones esse attenden-
das, monet, ut si quidē illæ ab habitib. profi-
ciantur, vel saltem dependere inde vide-
antur, præmatura illa non dicamus, sed ex-
cellentie cuidam naturæ, quæ non præcurrit
suum habitum, sed fortiora semina illius
continet, adscribamus.

Themistoclem
certe à pueris indole sapientem et studio ad
res magnas propensum, disciplinas morales,
quæ ad voluptatem vel urbanitatem con-
ferunt, segniter et lentè arripuisse, quæ verò
de prudentiâ vel rebus agendis tractant,

D 3

præ-

præter ætatem arripuisse legimus, ut pluribus laudes ejus Plutarchus persequitur. De Cyro, Alexandro Magno, Alcibiade, Hercule, Achille, alijsq; innumeris, quos sese à pueritia gesserint, in vulgus etiam notius esse arbitramur, quàm ut hanc telam hoc in loco pertexere necessum sit. Huic classi merito accensemus CHRISTOPHORUM CAROLUM à BRANDENSTEIN, qui à Parente suo Magnifico & Nobilissimo Viro ESAIA à BRANDENSTEIN Illustrissimo Principi ac Dn. Dn. CHRISTIANO II. Saxonie Duci & Electori, Dn. nostro clementissimo, à consilijs Secretioribus, & judicij supremi Curialis in Electoratu Præfidelectissimo, de manu in manum Humanissimo & Præstantissimo Viro M. CHRISTIANO MAMPHRASIO cum fratre JAN-GEORGIO ad jus nostrum addiscendum privatim traditus, &

pri-

primo Lipsiam, inde ad nos missus, vitam suam ita instituit, ut nemini molestus, jucundus omnibus & affabilis, quibus cum conversatus fuit, esset. Jurisprudentia operam navavit perquam diligentem, in qua eam curam sedulo incubuit, ut cum fratre suo JAN-GEORGIO hac in re esset ipsi honesta contentio, uter ab altero vinceretur; ingenio cum eleganti, tum acuto & prompto praeditus est. Id quod praeter alia Labyrinthus Jurisdictionis, de qua in certas conclusiones redacta, publice disputationem sub Praesidio Dn. Collegae nostri JOHANNIS SVEVII U. J. Doctoris, Professoris, Dicasterij Provincialis & Scabinatus Assessoris dignissimi, habuit, ostendit. In ea enim ita se gessit, ut nesciverimus, etatem magis (agit enim jam quintum decimum etatis annum) an felicitatem ingenij miraremur. Ad singula profecto argumenta ex jure nostro desumpta, prom-

promtè, acutè, eleganter, atq; ad rem re-
 spondit, exemplumq; planè singulare in hac
 Academiâ reliquit, quam etiam, ne quis
 favori vel auribus nos vel minimum dare
 suspicetur, in testem producimus. Quæ
 insuper omissis locis hisce paucis omnia ipsi
 fausta precatur:

Dî tibi fata duint, serventq; sequen-
 tibus annis,
 Publica res per te stet, stetq; Eccle-
 sia, patris
 Excitet exemplum te, famæ ingensq;
 cupido.

Jenæ Kal. Augusti Anno 1607.

Ad

I.

Ad
 Nobilissimos Adolescentes,
 J A N - G E O R G I V M
 ET
 C H R I S T O P H - C A R O L V M
 Fratres Germanos,

Generosi atq; Magnifici Viri ESAIÆ

à Brandenstein / in Dypurg / Gruna / Krowis & Rnau /
 Illustrissimo Principi CHRISTIANO II. Saxonie Duci &
 Electori &c: a Consiliis secretioribus, & judicii supremi Electoratus
 Præsidis eminentissimi, Filios, Publicè de Jure in Academiâ
 J E N E N S I summa cum laude di-
 sputantes.

Extulerat cum fortè caput Sala fontis ad undas
 Impositura novas leges, & jura vocatis
 A quoreis Nymphis, audit te, JANE-GEORGI,
 Et te CHRISTOPHORUM-CAROLUM stipante coronâ
 Atq; senum atq; Virum juvenumq; resolvere nodos
 Juris, ut à quoquam, Themidis qui totus in arte
 Consenuit, fieri melius non possit ad unguem;
 Audit, & attonitis animis immobilis hæret
 Immemor ipsa sui, secundi pectoris artes
 Et lingue mirata decus, vix septimus illum,
 Quintus at à decimo hunc, inquit, vah! cæperit annus,
 Et sic ingenium et aetatem prævertier! hinc

E

DI

DI Superi aspirate ausis, date tempora vite.
 Si tales dederis plures mihi Iuppiter, haud me
 Vel Padus Eridanusve superbus vicerit unquam.
 Ille vel hic quamvis aequet sua nomina caelo,
 Pauperis atq. putet doctam numerare juventam.

A D

DN. CHRISTIANUM MAMPHRASIIUM

AMPHRASI, invidiamus, aut amemus?

Hanc qui Academiam Sale ad fluenta

Pari hoc Nobilium facis carere,

Fratrum BRANDSTENIUM: quid ipse cessem

Fateri, invideo, heu, & invidebo,

Doncc restituas salana eosdem,

Aut huc ingenio pares & arte

Ac etate alios simul reducas.

Johannes Svevius J. U. D. P. P.

II.

BRANDSTENIAM sobolē solventem ænigmata Ju-
 Audijt è cathedra Phæbus, & obstupuit: (ris
 Ipse, ait, imberbis juvenis florentibus annis
 Aonium teneo jugiter imperium:
 Nobile par fratrum hoc prope jam puerilibus annis
 Disserit è cathedra, quæ decuere senes.

Maeti

Macti animo juvenes, magni spes magna parentis,
Spes patriæ, generis fama, decusq; scholæ:
Quos ego jam insolitis, sed veris laudibus orno:
Mox patria ut columnen præsidiumq; colet.

*Zacharias Brendel Med. D. & Profefs.
in Salana pub. F.*

III.

Inclita Nobilitas, que nominis hujus honorem
Jure sibi sumit, mihi quattuor esse videtur,
Singula si numeres aptè, suffulta columnis.
Prima Patrum virtus veteranaq; gloria, quondam
Sapius in dubiis Patrie spectata periculis:
Seu procul hinc esset nostris pellendus ab oris
Hunni: seu Francos metuens, & Teutonũ arma
Herculeas fugeret Saracenus ad usq; columnas.
Altera magnorum Regum vox publica, magna
Debita virtuti qui præmia solvere gaudent
In signes titulos, & Nobilitatis honores.
Tertiã si que sit dubites: ea propria virtus,
Et proprium cujusq; decus, seu Marte paretur
Et sagulo, seu foris togã queratur, & arte
Nobilitatis honos, & gloria summa: Parentum
Si pia posteritas laudes virtutibus aquet:
Quale manus addunt ebori decus: aut ubi flavo
Argentum, Pariusve lapis circumdatur auro.

Vltima prisorum vetus est opulētia patrum
Ad sobolem translata suam, serosq̄, nepotes,
Quam Stagirita senex addit. Sed claudus, & excors
Sæpe viros summos Plutus malè dicit: egestas
Nec potis est vera tenebras offundere laudi.

Hæc ego dum modulor, subido mihi cyrtbius taurem
Vellit, & an nosti quos jam memoraveris insit?
Hic BRANDENSTENIOS Fratres ego protinus inquam,
His numeris designo meis: te JANE GEORGI,
Et te CHRISTOPHORUM CAROLUM: quibus omnibus
ad unguem

Nobilitatis honos, nomēq̄, decusq̄, perenne
Conuenit. Egregios quid avos, quid multa vetustæ
Commemorem bene gesta Domus? quid plurima nostri
Temporis acta canam? Patriæ florentis habenas
Saxonicâ vester Genitor moderatur in aulâ,
Et præses Themidis iustâ sua cuiq̄, bilance

Dividit, & tetricas properat componere lites. (Gentis
Quid SCHVVBOLDE tuas, quid ISACE vir optime
O BRANDENSTENIÆ duo lumina carmine laudes
Enumerem? vestris populiq̄, Ducesq̄, reguntur
Consiliis: vestram dives Thuringia, vestram
Misuisa sentit opem, sentit Voilandia tellus.

Hæc igitur generis virtus antiqua tot ante
Secla novæ laudis tulit inclyta præmia, magni
Præmia quæ Reges tribuunt, summiq̄, Monarchæ,
Cælatum signis clypeum, galeamq̄, comantem,
Et sylvas, & agros, & flumina piscibus apta.

Hæc

Hæc eadem virtus tot jam labentibus annis
 Transiit ad sobolem non interrupta paterni
 Amula splendoris. Testes mihi vera canenti
 Vos eritis Fratres. Vix jam tria, vixq; tenella
 Lustra per egistis vita: Sed virvida longe
 Ante venit virtus annos, Juvenesq; Virosq;
 Et tremulos post se vetulos invicta relinquit.
 Vos nuper Salici stupuere theatra Lycei
 Miscentes pulchrum mediâ certamen arenâ,
 Et dubij laqueos juris, pedicasq; secantes
 Ancipiti rectæ gladio rationis, & artis.
 Deniq; nec vobis opulentia defit. Habetis
 Omnia quæ solida sunt Nobilitatis: habetis.
 Omnia quæ teneris voveat nutricula pupis.
 Vos amat, & retinere cupit Salana, simulq;
 Omnes, qui vestri similes sacrata Camænis
 Ocia non rumpunt ferro, neq; sanguine gaudent
 Ceu lupus, & furvis quæ fallit hyæna sub umbris.
 Gratulor has dotes vobis, magnosq; Parenti
 Gratulor, & toti patriæ: neq; fallor amore
 Auguriog; meo: si quæ bene cepta secundet
 Ipse Deus, iustusq; labor simul urgeat: olim
 Aëreas summi scandetis honoris ad arces,
 Et BRANDENSTENIUM tolletis ad æthera nomen.

Wolfgangus Heider M. F.

E 3

IV.

IV.

PARODIA HORATIANA

ex lib. 4. Carm. Oda 3.

Quem tu summe DEUS semel
 Nascens placido lumine videris,
 Illum non furor Aethicus
 Turpabit focium, non Venus impigrum.
 Curru ducet Olympico
 Victorem, neq; tot facta tyrannica
 Squalentem vitii ducem,
 Qui praecepta Patrum rideat & DEI,
 Ostendent tumida stygi:
 Sed quae *Suada* tuo flumine perluit
 Et dotes CHARITUM, VICUM,
 Fingent Aëlio carmine Nobilem.
 Et vos BRANDSTENIÆ domus
 OFRATRES gemini, lucida sidera
 Musarum atq; arbiter artium,
 Dignatur soboles inter amabiles
 Doctum apponere circulo,
 Ut jam Parca minus læserit in vida.
 O sanguis bone: quam genus
 Quam formam proprio Marte beaveris.

O sanguis

O langvis studiis quoq;
Donature, tuis si liceat, decus.
Tanti juris Apollines
Et tanti generis germina publica
Emirabitur insolens
Ætas, quæ pedibus venerit abditis.

*M. Thomas Sagittarius P. Cæs.
& Gr. Ling. Prof. Publ.*

V.

Ode Alcæica

In honorem Nobilissimi, sa-
gacis & industrii adole-
scentis

CHRISTOPHORI CAROLI
à Brandenstein, respondentis

Consideratè singula dicere,
Enucleatè singula scribere
Quæ maximâ curâ laborat,
CHRISTOPHORI CAROLI cœna
Jam prodit armis ingenij sui
Depræliari discupiens, neq;
Abstrusa jurisdictionis,
Atq; recondita ventilare

Quæsitæ

Quærita abhorret. Non satis est enim
 Multum legendo literulis domi
 Impalluisse, atq; audiendo
 Repere semper humi in Lycœo:
 Sed proferamus nos quia publicè
 Facti viri olim, quæ puerilibus
 Percepimus lustris, theatrum
 A teneris quoq; jure amemus,
 Atq; ad loquendum surgere publicè
 Discamus. Ergo jam CAROLE es mihi
 Insigniter de prædicandus,
 Qui specimen studij editurus
 Scandis cathedram juridici fori.
 Doctore claro præside S V V A B I O
 Quasq; expedis objectiones,
 MAMPHRASIIQUE fidem secutus,
 Et institutum jam monitu patris
 Non usus alis Icaris volas
 Per aërem; instructus sed arte
 Belligeras, acieq; mentis.
 Donata velox ante pilos tibi est,
 Mirabitur quam JENA, scientia
 Legum. Euge ad optatam illa frugem
 Perveniat, facias J E H O V A.

M. Michael Pharetratus Eccle-
sia Weyrensis Parochus.

VI.

Par fratrum generis lumine nobile,
 Par fratrum ingenii nobilius bono,
 Pubescentibus annis
 Canas anticipans nives:

Quis vestros animat tandem animos De-
 Thyrso percutiens laudis idonea, (us,
 Et calcaria subdens
 Ad virtutis adoream!

Quis nondum anthereona ambit amabili
 Flos primus nebula, vixq; puertia
 Quos cesantibus annis
 Transcribit juvenum choro

Ætas: tam facinus grande capesere
 Ausos, Evnomies in penitralia
 Ut sese penetrare
 Nequaquam veriti sent!

Cui non intimius cor occupet stupor,
 Cui non leva simul pectora palpitent,
 Dum vos spectat ephesos
 Prendentes cathedram Dices,

F

Fun-

Fundentesq; senum uocibus amulas
 Voces, totq; catos non sine gloria
 Sese opponere griphis!
 Vobis JENA loquentibus
 Ad Thuringiacum percelebris SALAM
 Adfurgit, venerans vos pueros-senes,
 Et spectacula mirans
 Exemplo sine prabita.
 Jam postquam satis est Ecnomia datum
 JENÆ, Euganeo sistimini polo,
 Et cum moribus urbes
 Spectatum ite, rediteq;
 ITE, ITE, & Patrium pectus amabili
 Farctum letitiã reddite. Vos de hinc
 Par equabile fratrum
 Conatu referet pari.

Justus Zinzerling

VII.

Nobilissimo & Amœnissi-
mi Ingenii adolescenti

Dn. CHRISTOPHORO CAROLO
à Brandenstein,

SIC decet! Excellens teneræ flos CARLE juventæ
Æmule magnamini, Magnificiq; patris.
Perge bipartiti properare per æquora Juris.
Quodq; legis, deinceps non remoreris, iter.
Te circumsilient squamoso ventre cerastæ,
Scyllaq; monstrosos exhibitura canes:
Quin etiam vires jungendo fortitèr Evis,
Auster in incertum vela sonorus aget.
Quid tum? mitescent quævis aduersa, Dicesq;
Parcet amatorem deseruisse Thetis.
Sidera nec fuerint ullis obscura tenebris,
Purus & Orion, pura nitebit Hyas.
Inde revertentes amicibunt ferta carinas,
Semper & in placido littore tutus eris.

Observ. caussa scrib.

Theodorus Sitzman Thuringus.

F 2

VIII.

VIII.

R Ari animi, virtute pares & stemmate clari,
 Semina, dum modo jam, Patriæ virtutis, Ephebi
 Proditis & mentis celsæ spiratis odores,
 Et latii juris nodos, abstrusaq; sena
 Excutitis graviter suggesta SALANA tenentes:
 Attoniti novitate viri, juvenesq; senesq;
 Suspiciunt linguaq; decus, legumq; profundam
 Notitiam, fructus mirantur & indolis altæ.
 Sat bene! congrator plausu ubere, textitè telam
 Inceptam, tanti & vestigia carpite patris,
 Quo duce Romulei sinuosa volumina Juris
 Pandite iudicio, decus & superaddite vestro
 Antiquo generi; nec enim nos omnia fallunt,
 Quin quondam ingenio sit magnus uterq; futurus.

Debita observantia causa

Deproperabat

ADAMUS HERR V. V.

F I N I S.

01 A 6518

ULB Halle

3

002 937 514

VD 17

W. 10 ✓

Main body of text in a Gothic script, consisting of approximately 25 lines. The text is dense and appears to be a liturgical or legal document.

Handwritten marginal note on the left side, possibly a reference or commentary.

Handwritten marginal notes on the left side, including some numbers and small text.

Handwritten marginal note on the left side.

Handwritten marginal note on the left side.

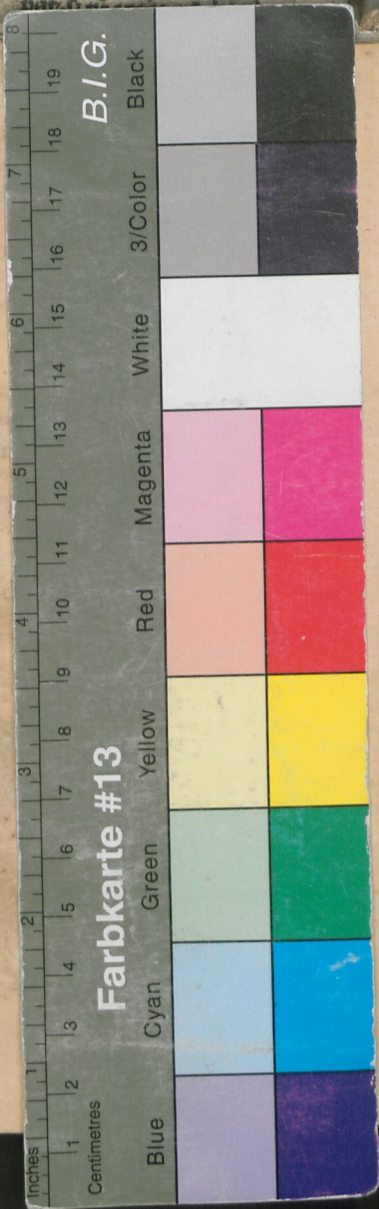
Handwritten marginal notes at the bottom left of the page.

Vertical handwritten text on the right side of the page, possibly a page number or index.

Large decorative initial letter 'B' in blue and red, marking the beginning of a section.

Text block starting with a large blue and red initial 'B', containing several lines of text.

III.

DISPUTATIO
DE
JURISDICTIONE

Quam

C. D. A.

Permissu Amplissimi Jctorum ordi-
nis in illustri Salanâ

P R Æ S I D E

Dn. JOHANNÆ SVEVIO J.U.D.

*Professore publico, & Dicasterij Provincialis
Assessore:*

Publicè in-acroasi Jctorum discuti-
endam proponit

Ad diem 1. August.

CHRISTOPH CARLL von Brandenstein.

J E N Æ

Excudebat Christophorus Lippoldus,

ANNO M. DC. VII.